

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY News and Publisher by FRANK SAKSER, President... LOUIS BENEDIK, Treasurer...

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers: 35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Subscription rates: In Canada \$7.00, In Europe \$8.00, In other parts of the world \$9.00...

Advertisements on Agreement: Send for terms and conditions... Denar naj bo blagovni...

GLAS NARODA (Voice of the People) Published every day except Sundays and Holidays. Telephone: Cortlandt 2878

VOLITEV NOVEGA PAPEŽA

Stari Benedikt XV. je umrl. Bil je Italijan z dušo in telesom. Potomec stare genovske plemiške družine...

Potek njegove vlade kot poglavar katoliške cerkve nam je pokazal, da ni bil oče vseh vernih ovčič...

Bil je papež, a v prvi vrsti Italijan. Ko je izbruhnila svetovna vojna ni rekel sicer ni ti žal besedice nemškemu imperijalistom...

Predober diplomat je bil, da bi storil kaj takega. Kardinal Mercier sam, ta prvobojevniki antante...

Papež Benedikt je bil dober diplomat, boljše kot kardinal Mercier. Dobro je vedel, da se ne sme zameriti katoliškemu centru...

Omalhalo je vsled tega med svojimi iskrenimi italijanskimi prepričanjem ter politiko, katero je dosledno zasledoval Vatikanu v teku zadnjega stoletja...

Po duši je bil Italijan, a pamet mu je narekovala, da mora biti tudi katolik, poglavar edinozveličavne katoliške cerkve...

Nemcem in Avstrijcem, ki so obsegali velik del njegovih vernih ovčič, se ni hotel zameriti in vsled tega se je zameril belgijskemu kardinalu Mercieru...

Zaveznikom na drugi strani pa tudi ni mogel služiti tako kot mu je velevalo njegovo srce, kajti politika Vatikanu je hladna in premljena in papež, ki nosi tiaro, je le marioneta v rokah drugih sil...

"Orbi et urbi", to je svetu in papeškemu Rimu se bo kmalu oznanjalo izvolitev novega papeža. Habemus papam, — bo oznanjal veselo razbalakona Vatikanu zbrani ljudski množici vatikanske camerlengo, a svet, ne bo videl v tem ničesar novega...

To bo le nadaljevanje stare vatikanske politike, srednjeveške, neizprosne politike, ki se ne ozira na nobeno drugo stvar kot na proslavo edino zveličavne cerkve...

Tržaški škof Karlin, gorenska korenina, je bil veren katolik, met svečnik katoliške cerkve. Ko je prišlo do poloma Avstrije, ko so zasedli polentariji Trst, je moral iti v pokoj v Ljubljano...

Nikakih malicioznosti nimamo proti katoliški veri kot taki. Draga je bila našemu narodu izza stoletij in več kot enkrat njegova edina duševna pomoč v velikanškemu boju proti trinogom tega ali onega imena...

V njeno čast so bile zgrajene cerkve in cerkvice, ki krase še danes skoro vsaki grič v Sloveniji. V njenem imenu so šli naši pradedi v boj proti Turkom in več kot en Slovence je padel, ko je branil Rim, proti pohlepni sardinskega kralja...

Omalhalo med svojim narodnim idealom, ki je skoro zavzel fašistski značaj ter politiko Vatikanu, je omahnul stari papež v grob, — vesel, da se iznebimo iznemernega bremena, ki ga je težilo...

Vatikan pa bo ostal, vedno bolj italijanski in bolj šovinističen, kot je razvidno iz velikega spora med italijanskimi kardinali, ki se ne morejo zediniti glede pravega naslednika na stolu svetega Petra...

Tokijski Broadway. Ginja je najbolj zanimiva cesta v Tokio, čeprav se je pričela šele v zadnjem času razvijati v stavbniškem obziru...

Iz Slovenije.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla Hedvika Plantan, rojena Gargar, vdova notarja Ivana Plantana.

Slovo. Častni večer je priredilo v hotelu pri "Stomu" uslužbenstvo Mestne hranilnice ljubljanske svojemu odstopivшему predsedniku Ubaldu pl. Trnkoczyju...

Tragedija vaše ljubosumnosti. Kakor je navada po vaseh, se fantje v Raneah pri Pesnici shajajo v zimskih časih po hišah, kjer luščijo mlada dekleta koruzo...

Pismo iz Prage. Českoslovaška krona kaže v zadnjih tednih živahno haus-tendence; preselja je že pri nekaterih valutah 50 in več odstotkov...

Mariborski okrajni zastop. Je privolil 50 odstotkov doprsk stroškom za ceste v Češah, Razvanje in Sv. Peter. Slovenski dijaški zdruzi v Pragi je naklonil 5000 K. za božičnico revnim otrokom 1000 K. uradnikom okr. zastopa novoletni nabavi prispevek in za nabavo električnega omrežja v občinah okr. zastopa postavko 100.000 K. Po proračunu za leto 1922 znašajo dohodki 404.522 K. izdatki pa 2.165.499 K. torej primanjkljaj 1.760.977 K. ki še pokrije s 50odstotnimi dokladi na direktne davke. Okrajni zastop je popravil ceste na Pohorju in popravila sedaj cesto na Sv. Jakob. V teku je tudi gradnja nove ceste Malna Velka. V proračunu za l. 1922 je določeno za obrtno šolo v Mariboru 20.000 K, v podporo živinorje in za druge gospodarske svrhe 44.370 K, za okrajne reवेže 120.500 K, za okraje 783.950 K, za razne občinske ceste 35.000 K, za požarne brambere 4200 K, za cesto Malna Velka 500.000 K, za nadaljevanje gradbe ceste v Melje 100.000 K.

Mariborski okrajni zastop. Je privolil 50 odstotkov doprsk stroškom za ceste v Češah, Razvanje in Sv. Peter. Slovenski dijaški zdruzi v Pragi je naklonil 5000 K. za božičnico revnim otrokom 1000 K. uradnikom okr. zastopa novoletni nabavi prispevek in za nabavo električnega omrežja v občinah okr. zastopa postavko 100.000 K. Po proračunu za leto 1922 znašajo dohodki 404.522 K. izdatki pa 2.165.499 K. torej primanjkljaj 1.760.977 K. ki še pokrije s 50odstotnimi dokladi na direktne davke. Okrajni zastop je popravil ceste na Pohorju in popravila sedaj cesto na Sv. Jakob. V teku je tudi gradnja nove ceste Malna Velka. V proračunu za l. 1922 je določeno za obrtno šolo v Mariboru 20.000 K, v podporo živinorje in za druge gospodarske svrhe 44.370 K, za okrajne reवेže 120.500 K, za okraje 783.950 K, za razne občinske ceste 35.000 K, za požarne brambere 4200 K, za cesto Malna Velka 500.000 K, za nadaljevanje gradbe ceste v Melje 100.000 K.

Nezgođe in nesreče. Ljubljanski pismonoša Franc Kolman je imel tvojnice "Transformator" na Dunajski cesti dostaviti brzojavko. Ko je skušal priti vsled prevelike vestnosti v tvojnice preko steklene strehe, se mu je ta vdrila pod nogami ter je padel 5 m globoko. Dobil je poskodbne na nogah in glavi in so ga morali prepeljati v bolnico. Ivanu Kosmaču, delavcu pri Tönnessu v Ljubljani, je pri delu padla železna plošča na desno nogo in mu prizdejala močno poskodbno.

Alojzij Poznik, učencec 4. razreda osnovne šole na Ledini v Ljubljani, je na povratku iz šole spodrsnil na drahnicu ter si zlomil levo roko. Franc Oman, prosjak iz Stražišča, je šel v Kranj prosjačič. Pod Gašteskim klancem sta pridirjala nasproti dva v sanke vprežena konja. Oman se jima vsled starosti ni mogel več pravočasno umakniti. Konja sta ga podrla s tako silo na tla, da se je pri padcu poskodoval po levi nogi in desni roki.

Iz kronike umovinev. Pobegnil je uslužbenec mariborskega kina Pečuh, ki je oskodoval kino za 19.000 K. Ostavil je listek, da gre v Dravo. Izdana je za njim tiralica. V nekem ljubljanskem hotelu so bili izmaknjeni trije zlati prstani iz briljanti, vredni 20.000 K. Tat je že pod ključem. Krojaški pomočnik Franc Vrečar je ukradel nekemu tovarišu na Štajerskem več komadov obleke in perila za 10.040 K. Pri aretaciji v Ljubljani so našli pri njem še vso tujo lastnino. Pisarniški sluga Stanko Jonker, uslužben pri tvrdki Bolaffio v Šiški, je poveril svojemu gospodarju 25.000 K. Nepokrita škoda znaša 2460 K, ostalo svoto pa je Jonker kasiral na postaji pri predaji blaga kot predujem in si jo pridržal zase. Tvorničarju Mirku Grgureviču iz Vel. Stradona je bil ukraden v Ljubljani lovski pes, vreden 6000 K. V Zeleni jami je bilo zasanih več železničarjev, ko so kradli drva iz vagonov in jih nakladali na vozičke. Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je bila ukradena nekemu potniku denarnica s 17.000 K denarja. Ani Kvas v Rožni dolini je bilo ukradenih 8 bankovcev po 100 D. Tragedija vaše ljubosumnosti. Kakor je navada po vaseh, se fantje v Raneah pri Pesnici shajajo v zimskih časih po hišah, kjer luščijo mlada dekleta koruzo. Ker je navadno dosti tekmecev, pride čisto do prerekanja in tudi do pretefov. Pri nekem takem pretefu je bil 25letni posestnikov sin Fran Seneković zaboden z nožem v prsa. Teško ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Peter Zgaga

Najbolj neumen je oglas, ki se začne z besedami: "To naj čitajo ženske, ki hočejo biti lepe". No, povejte mi, prostim, katere ženska pa noče biti lepa?

Argentinska vlada je naročila iz Amerike milijon funtov smodnika. Za vojno ga je nekoliko premalo, za razne svečanosti nekoliko preveč.

Odstavek iz domovinskega pisma: Časi so se popolnoma izpremenili. Prej je človek premenjal vsak dan ovratnik in vsak mesec sto kron. Sedaj pa mora vsak dan premenjati bankovec za sto kron in enkrat za mesec ovratnik...

Pred dvemi ali tremi dnevi ste videli na zadnji strani našega lista, da zna jugoslovanski kralj tudi kozle streljati. Toda bodimo pošteni in pravični. Toliko jih pa že vsaj ni ustrelil, kot poroča dotični lovec.

Vsakemu človeku poveč lahko nekaj svojih tajnosti. Imaš tajnosti v duši, katere zaupaš le gotovim ljudem.

Vsem ljudem bi pa za ves svet ne izdal vseh svojih tajnosti. Božični čas je minil. Sedaj smo lahko zopet slabe volje.

Le dvema produktoma Amerike se mora človek iz sra nasmejati. Mark Twainu in prohibiciji.

Del jugoslovanskega naroda je pa res suženjski in petolizen. Beseda korporal je na indeksu. To se pravi, da je prepovedana, češ, da je nemška.

Toda Srbi so spačiti to šaržo v "kaplar". Sedaj zavzema ta spačenka važno mesto v jugoslovanskem besednjaku.

Isto je z besedo "revolver". Noben pošten Jugoslovčan je ne sme izreči. To je germanizem. "Prisni" jugoslovanski izraz za to orožje je "lavr". Za ta zločin v besedotvorbi so odgovorni Črnogorci.

Znani jugoslovanski agitator in učenjak Niko Zupanič je dobil službo pri ljubljanskem muzeju. Njegova posebna stroka je preiskovati lobanje ter na podlagi lobanje določiti mero inteligence, s katero se je postavljaj njen lastnik.

Zupanič je skušal svoj čas priti tudi v jugoslovanski parlament. Pa ga niso pustili noter. Češ, da noter nima nič opravka.

Kot znano, je bila pred kratkim četvorjena razorožitvena konferenca v Washingtonu. Prihajali so delegati iz vseh strank sveta. In vsaki pesebe je zagotovil strie Samu: Strie, jaz bom spoštoval postavtvo tvoje države in ne bom tekom svojega tukajšnjega bivanja oku-sil opojne pijače. Strie Sam je jeeavo pritrnil, si zakril z roko usta, da bi ne širil duha po alshololu ter se večkrat osramočen in rdeč obrnil v stran.

Českoslovaška krona pridobiva nadalje na svoji notranji vrednosti iz velikih aktiv českoslovaške zunanje trgovine. Ravnokar konstatirajo češki gospodarski časopisi, da je bila trgovinska bilanca v letu 1920, za 3 milijarde kron aktivna. Izvozilo se je blaga v vrednosti 24,7 milijard kron, uvozilo pa 21,5 milijard kron. V letu 1921, je konjunktura sicer nekoliko ponehala, vendar je bilanca še vedno zadovoljliva.

V prometu se nahaja ravnokar približno 11,6 milijard kron. Navzlic visokemu številu nepokritih novčanice pa stoji českoslovaška krona primeroma ugodno, ker država ne samo da ne tiska novih nepokritih bankovcev, ampak stalno jemlje novčanice iz prometa. Zadnji izkaz českoslovaškega banenega urada izkazuje 78 milijonov kron manj v prometu. Gospodarska in politična okre-pitev českoslovaške republike mo-re priti Jugoslaviji samo o kor-rist. Vstajenje Prage in Beograda pomeni potisnenje Budimpešte in Dunaja na drugo mesto. Kakor kažejo vsa znamenja, ta cilj ni več hudo daleč.

Iz Stockholma poročajo, da českoslovaška krona kotira na bor-zah v Stockholmu na švedskem in v Christianiji na Norveškem.

Jugoslavanska Katol. Jednota. Ustanovljena l. 1898. Inkorporirana l. 1909. GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor. Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., LaCruz, O. Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik nezplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa. Nadzorni odbor: MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor. LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn. GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash. FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor: VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill. PAULINE ERMENC, 539 - 3rd Street, La Salle, Ill. JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo. ANTON CELARO 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glosilo: "Glas Naroda". Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilj-tvo naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poretnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevila naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristoip. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasti tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Kolonizacija v južni Srbiji. Ministrstvo agrarne reforme je podelilo dostej 7422 rodbinam dovoljenje, da se sponladni naselijo v južni Srbiji. Tem rodbinam je nakazano 60.670 hektarov zemlje. Ker vlada v južnih krajih veliko pomanjkanje stanovanj, je minist-rstvo za agrarno reformo usta-vilo nadaljnje nakazovanje zemlje za kolonizacijo.

Krapinski premogovnik. "Jugoslovanski Lloyd" poroča, srečil, je pripravljani avtomobil da misli trboveljska premogovkop-na družba predati svoj premogovnik v Krapini v zakup zagreb-ski tvrdki Lj. Mašek.

Umetniški svet. Iz Beograda se poroča: Umetniško oddeljenje ministrstva prosvete je zasnovalo načrt umetniškega sveta. Načrt je predloženo ministrskemu svetu v odobrenje. Umetniški svet bo sestavljen iz 24 rednih članov. Vsaka stroka bi imela po 4 predstavnik, in sicer za kiparstvo, slikarstvo, risarstvo, stavbinštvo, književnost, glasbo in gledališko umetnost. Člane imenuje minister prosvete z ukazom za dobo enega leta.

Število jugoslov. učiteljstva. Po statističnih podatkih, zbranih ministrstvom prosvete, znaša število učiteljev v državi 18.000.

Nezakonska deca v Jugoslaviji. Vse državne oblasti za zaščito dece razen zagrebške so poslale podatke o nezakonski deci, ki šteje v celi državi 16.014. Od teh jih je najmanj v bitoljski, a naj-več v slovenski oblasti.

Srebrni tiček ujet. V Sarajevu je bil aretirani Moj-zes Pano, pri katerem se je našlo 84 kg srebrnega denarja in 1500 dolarjev v bankovcih in čških. Nad 20 kg srebrnega denarja je imel zašitega v zimski suknji.

Ureditev svobodne cone v solun-ski luci za jugoslovanski tranzit. Iz Beograda poročajo: Na pod-lagi dogovora med našo kraljevi-je bil tamkaj aretirani Mijo Ma-rinković, ki se je udeležil atenta-šega tranzita preko Soluna so gr-ta na kralja Aleksandra, identifi-ške oblasti podvzlove potrebne me-irani kot Ignacij Moser iz Ober-je v svrhu osvojanja svobodne rohordorfa pri Kremisu ob Donavi, cone v solunski luci.

Zrno do zrna - pogača, Kamen do kamna - palača!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost. Na vloge pri nas plačujemo do daljnega 4% na "special interest account", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi. Državno nadzorstvo!

82 Cortlandt Street, New York, N. Y. FRANK SAKSER STATE BANK glavno zastopstvo Jadranske Banke

